

EL CONCILI PROVINCIAL VISIGÒTIC DE LLEIDA EN EL 546

Joan Yeguas i Gassó

El concili de què tractaré és provincial, és a dir que allí es reuniren bisbes i prelats d'una mateixa província eclesiàstica, en aquest cas de la Tarraconense. Fou un concili que se celebrà amb anterioritat a l'any 589, quan el rei visigot Recared es converteix al catolicisme; en un context arrià, on l'Església catòlica que intenta de reunir-se no és l'oficial, viu entre la clandestinitat i la permissivitat. No es va fer cap sínode nacional en el període arrià, ja que les fronteres provincials tingueren una significació molt real¹. Entre els anys 506 i 549 se celebraren nou concilis, i cap entre el 549 i 586; segurament això era degut a la interferència produïda pels reis arrians, tal com Lucreci, bisbe metropolità de Braga va insinuar en el discurs d'obertura d'un sínode en territori sueu l'any 561. En aquest context, la monarquia visigòtica arribarà a prohibir les assemblees².

El concili se celebrà a Lleida l'any 546. No és estrany. En aquella època l'activitat conciliar era molt freqüent; s'ha dit que l'Església visigòtica era una Església conciliar. Ja el concili ecumènic de Nicea (325) havia acordat que els sínodes provincials es reuniren dos cops l'any. Aquest precepte fou recordat pel papa Hormisdes als bisbes hispans en la seva decretal del 2 d'abril del 517³. Fins i tot es varen determinar unes dades fixes: l'1 de novembre i el 18 de maig, però no s'aconseguí la regularitat desitjada, ja que hi ha excuses i lamentacions dels bisbes dient que els camins eren llargs i les esglésies pobres. Amb posterioritat, en el 589, a Toledo es legisla que el concili provincial se celebraria un cop l'any, amb la data fixa de l'1 de novembre⁴.

Amb Recared, els reis visigots exerceixen sempre el dret a convocar concilis; els bisbes no van combatre aquesta prerogativa règia. El costum que l'emperador convoqués el concili va començar amb Constantí; després els reis van continuar practicant aquest costum com un dret de la corona. Molts canons no s'hagueren tractat si no hagués estat a petició expressa del monarca, el qual se serveix dels concilis per a elaborar lleis civils⁵. Així, autors com

1. E. A. THOMPSON, *Los godos en España*. Alianza Editorial, Madrid 1971, 48.

2. E. A. THOMPSON, *ibid.*, 48.

3. JOSÉ ORLANDIS, *La Iglesia en la España visigótica y medieval*. Pamplona 1976, 78-79.

4. *Concili III de Toledo (589)*, cànon XVIII.

5. TEODORO GONZALEZ, *La Iglesia desde la conversión de Recaredo hasta la invasión árabe*, *La Iglesia en España romana y visigótica (s. I-VIII)*, dins: RICARDO GARCIA-VILLOSLADA (dir.), *Historia de la Iglesia en España*, vol. I, BAC, Madrid 1979, 560.

Torres López⁶ afirmen que els concilis de Toledo foren una assemblea legislativa civil; s'arriba fins al punt que el pas d'un projecte de llei per les discussions conciliars era una etapa obligatòria, per a arribar a ser algun dia llei civil amb tota la seva vàlua⁷.

Els membres del concili són els bisbes, els quals tenen l'obligació d'assistir-hi. Els bisbes subscriuen les actes conciliars, on figuren les seves firmes: en primer lloc el metropolità i, després, segueixen els altres membres per ordre d'antiguitat en la consagració⁸. Deixar d'assistir al concili es podia dispensar per malaltia o per circumstància de trobar-se el bisbe complint alguna missió especial per mandat del rei; en aquests casos de legítima absència, el bisbe debia excusar-se per carta i enviar un representant seu: l'arxiprest o un preverer⁹. També es trobaven dins l'aula conciliar altres eclesiàstics de rang inferior. Primerament s'asseuen els bisbes, a darrera els preveres, i per últim els diaques, drets, davant els bisbes. També podien participar-hi alguns laics, sobretot en l'època visigòtica catòlica¹⁰.

La datació del concili provincial lleidatà ha estat difícil.

El bisbe lleidatà, erudit del segle XVI, Antoni Agustín, creia que se celebrà en temps del pontífex Joan I (523-526); segons diu el bisbe alemany del segle XIX, Karl Joseph Héfélé, en la seva obra sobre concilis, fou el 6 d'agost del 524¹¹. A la capçalera del text del còdex diu: "Synodus habita in conventu llerdensi annoquintodecimo Theudureci regis sub die octavo mensis Augusti", seria el dia vuitè abans dels idus, any quinzè del regnat de Theudas o Theudis. Cap rei got no va portar el nom de Teodoreu; un Teodoric va regnar en nom d'Amalaric (nét seu) però va morir el 526; el rei Theudis va començar a regnar l'any 531 i quan se celebrà el sínode devia ser el quinzè del seu regnat: el 546.

El lloc on es féu el concili s'ha dit que podia ser dins l'església de santa Eulàlia, a Lleida¹²; el dubte és si els lleidatans haurien alçat abans del s. VI o principis d'aquest un temple a la màrtir barcelonina o a la de Mèrida, que era més famosa. Josep Lladonosa¹³ dóna la hipòtesi que s'hauria fet a la catedral (a la Suda), que devia ser una de primitiva.

6. M. TORRES LOPEZ, *La Iglesia en la España visigótica*, dins: M. PIDAL, (dir.), *Historia de España*, vol. III. Espasa-Calpe, Madrid 1963, 306.

7. TEODORO GONZALEZ, *ibid.*, 562.

8. JOSÉ ORLANDIS, *op. cit.*, 175.

9. JOSÉ ORLANDIS, *op. cit.*, 175.

10. *Concili IV de Toledo (633), cànon IV*.

11. MANUEL GUALLAR PÉREZ, *Los concilios tarraconenses celebrados en Lérida (siglos VI-XV)*. IEI, Lérida 1975, 23.

12. MANUEL GUALLAR PÉREZ, *op. cit.*, 27.

13. MANUEL GUALLAR PÉREZ, *op. cit.*, 27.

Els assistents al concili foren vuit bisbes, més un apoderat d'Estafili, bisbe de Girona, que no va poder assistir-hi personalment. En firmar les actes conciliars, només quatre bisbes feren constar les diòcesis d'on procedien: Patern de Barcelona, Maurili de Tortosa, Taur d'Egara i Febrer de Lleida. Però per altres documents de l'època sabem d'on eren els altres: el president era Sergi, l'arquebisbe de Tarragona; i els altres participants eren: Just, el bisbe de la Seu d'Urgell, Casoni d'Empúries i Joan de Saragossa, juntament amb Gratus, prevere enviat pel seu senyor, el bisbe de Girona, Estafili. Patern diu que és "bisbe de l'Església Catòlica de Barcelona": deixa entendre que en aquesta ciutat hi ha un altre bisbe no catòlic, és a dir arrià. El bisbe metropolità presidia les diòcesis d'Auca (Burgos), Ausona (Vic), Barcino (Barcelona), Caesaraugusta (Saragossa), Calagurris (Calahorra), Dertosa (Tortosa), Egara (Terrassa), Empuriae (Empúries), Gerunda (Girona), Ilerda (Lleida), Osca (Osca), Pampilona (Pamplona), Turiaso (Tarassona) i Urgellum (Urgell)¹⁴.

Els concilis provincials visigòtics reben la influència de preceptes d'origen franc¹⁵. Així, en el 546, a Lleida s'imiten alguns aspectes dels cànons dels sínodes d'Agde del 506 i d'Orleans del 511, i també es rep la influència de la tradició jurídica bizantina: que el poder reial sancionés els cànons conciliars i els atorgués efectes civils¹⁶.

Per la seva part, el concili provincial de Lleida tingué repercussions *a posteriori*, com en el concili nacional VI de Toledo que reproduceix literalment el cànon VII de Lleida; així mateix, Gracià, l'autor de les Decretals, va reproduir en algunes obres, cànons d'aquest concili lleidatà.

Aquest concili va durar tres dies, en què van discutir i aprobar 19 cànons. Els bisbes, d'una forma ben contundent arremeten contra els mals de l'època. La disciplina eclesiàstica ocupa un lloc important en els decrets d'aquest sínode, per consolidar i matisar disposicions de concilis anteriors.

De l'estudi dels cànons aprovats en el concili lleidatà podem treure unes conclusions sobre l'òptica de l'Església catòlica d'aquell període. Hi ha uns temes de preocupació per part de l'Església, als quals posa especial èmfasi per a trobar solució. Es denota que les directrius de l'Església no coincideixen del tot amb la realitat social, tot i que s'enceta la forta presència de l'Església en la societat, tal com s'endinsa a la baixa edat mitjana.

Uns dels temes que preocupen més l'Església és el de la moral sexual: vol imposar un tipus de moral que no concorda del tot amb la societat de l'època, impressió que la trobem en les diferents mesures preses. L'Església reclama la indissolubilitat matrimonial; en canvi, els germànics practiquen el repudi

14. MANUEL GUALLAR PÉREZ, *op. cit.*, 27.

15. JOSÉ ORLANDIS, *op. cit.*, 198.

16. JOSÉ ORLANDIS, *op. cit.*, 211.

de les dones fins al segle IX i en les zones de forta influència romana va haver-hi el divorci de mutu acord fins al segle VIII. L'Església vol que els matrimonis siguin lliures, però hi havia casaments de conveniència que se solien frustrar mitjançant el rapte, que era usual entre els germànics per arrencar el consentiment dels pares¹⁷. La societat de l'època tendia a la unió matrimonial entre parents propers, unions que es feien per preservar el llinatge o per aliança¹⁸; en definitiva venien a reforçar la solidaritat de la parentela. Però l'Església exigia una forta exogàmia durant aquesta època; així es prohibiren els matrimonis qualificats d'incestuosos, com veiem en el cànon IV lleidatà. El problema era més greu pels merovingis, i per això en els seus concilis l'incestuós era excomunicat per l'Església, quedava fora de la llei i era considerat estranger.

L'Església també condemna la violència sexual envers la dona, sia mitjançant el rapte o la violació. Entre els gal·lo-romans la violació és castigada amb la mort, ja que una dona corrompuda no valia res, perquè no tenia dret ni a la propietat dels seus béns, com precisava el Còdex d'Euric¹⁹; fet que es veia com un atemptat contra el llinatge. Aquest aspecte el trobem en el cànon VI del concili lleidatà, que tracta sobre la violació de vídues i verges religioses; cosa que reflecteix la presència a la Tarraconense d'un monestir femení visigot.

L'avortament era practicat a Roma, i també, tot i que és prohibit, ho fou al llarg de tota l'Edat Mitjana (sobretot mitjançant herbes); aquest aspecte es condemnat per l'Església i pel concili de què tractem en el cànon II.

L'evolució del cristianisme havia portat a un menyspreu del cos i a una visió negativa de les seves expressions, i d'aquí ve una malfiança cap a les relacions sexuals. Els clergues havien de donar exemple de rebuig del cos –llavors creixerà l'exigència de castedat–, cosa que comporta d'una forma progressiva la imposició del celibat. Així en diferents concilis es requereix la castedat dels clergues, com en el cànon V lleidatà i sobretot en els sínodes francs dels segles V i VI. Els francs van veure que el vot de castedat era el mitjà més eficaç de protecció del celibat, ho van exigir al concili d'Orange de l'any 441, mentre que al regne visigot no ho fou fins al Concili IV de Toledo del 633.

El celibat ocupa un espai important en la legislació sobre els clergues: la seva recomanació ja fou formulada l'any 306 a Elvira, però aquest concili no sembla haver exercit influència *a posteriori*²⁰. Des dels segles IV i V s'inicia

17. MICHEL ROUCHE, *Alta Edad Media Occidental*, dins: PHILIPPE ARIES, GEORGES DUBY, *Historia de la vida privada*, vol. I, Taurus, Madrid 1987, 457.

18. MICHEL ROUCHE, *ibid.*, 458.

19. MICHEL ROUCHE, *ibid.*, 456.

20. KARL BAUS, HERMANN JOSEF VOGT, *Vida intraeclesial hasta las postrimerías del siglo séptimo*, dins: HUBERT JEDIN, *Manual de Historia de Iglesia*, vol. II, Biblioteca Herder, Barcelona 1990, 881.

una corrent creixent del celibat; amb tot, no s'exigirà fins prop de la baixa Edat Mitjana (segles XI i XII), cosa que comportarà diferents problemes. Els homes casats podien ser admesos als ordes majors, però devien fer la promesa de deixar la vida conjugal amb la seva dona; així, en diferents concilis es legisla que els clergues no havien de viure amb dones sospitoses: a casa seva només podia haver-hi parents femenins propers, tals com la mare, la germana, etc; així ho diu el cànon XV lleidatà.

Un altre dels temes que preocupava especialment l'Església era reprimir la violència existent en l'època. Cal diferenciar dos tipus de violència: l'una fruit de les tensions socials i l'altra assimilada pels mecanismes de funcionament de la societat. El segon tipus de violència era fruit sobretot de l'educació; la de tipus intel·lectual havia deixat de ser un acte de vida privada per a passar a les escoles monàstiques o catedralícies, però l'esport i la cacera eren aprenentatges encara d'àmbit familiar. Es cultivava l'agressivitat dels joves, en general després de la "barbatoria" que era una cerimònia que tenia lloc després de la primera tallada de barba del noi. La cacera no tenia únicament com a finalitat sortir de carn les cuines, sinó també ensinistrar per a la guerra, entrenar en l'art de matar²¹. Tradicionalment s'ha relacionat aquesta violència amb el concepte guerrer de la vida que van dur els pobles germànics a Occident.

L'Església volia retallar l'àmbit d'aquesta violència sobretot en la societat i els clergues. Tenim així el cànon I que diu que un clergue no pot assassinar ningú, ni per necessitat de defensa, cosa que indica l'ambient de guerres i saqueigs que les ciutats de l'època pateixen. El cànon VII condemna aquells clergues que per jurament s'obligaven en els seus litigis a no reconciliar-se mai amb el proïsme; aquest cànon fou reproduït literalment l'any 638 en el concili VI de Toledo per a resoldre el litigi sorgit entre Habenci i Marcià sobre qui havia de regir legalment els destins de la diòcesi d'Ècija. El cànon VIII prohibeix els clergues de treure a la força, de l'església, un serf o deixeble seu; això reflecteix el dret d'asil de les esglésies que com altres llocs (cementiris i claustres de monestirs) no podien ser agredits, ni trets fora per la força; dret que provenia d'un reconeixement fet a favor de l'Església per l'emperador romà Teodosi I, privilegi de què els temples pagans ja havien gaudit. El cànon X arremetia contra aquells que eren obligats a sortir de l'església pel bisbe en raó d'alguna culpa comesa, es devia referir als fidels que havien estat castigats per l'Església a fer penitència, però que abans del termini previst es devien haver reintegrat per iniciativa pròpia a la participació de les

21. MICHEL ROUCHE *op. cit.*, 472-473.

assemblees litúrgiques. El cànon XI també condemnava els clergues que arribessin a les mans, disposats a matar-se. Tot plegat veiem com feia part del clergat d'aquella època, coherent amb el context social determinat.

Altres temes que preocupen tracten sobre temes de religiositat que afecten alhora l'organització de la vida intraeclesial. Així sobretot en aquesta època trobem el problema dels rebatejats i dels batejats no forçats a l'arrianisme, que alhora també era un problema social, ja que els catòlics eren hispano-romans i els arrians eren gots; assumpte que s'anirà solucionant a mesura que les dues parts es barregin (sobretot mitjançant matrimonis mixtes: un arrià i un catòlic); finalment, la normalització arribarà quan Recared es converteix al catolicisme en el 589. El cànon IX, que parla de la penitència que s'havia de fer per haver comès la falta del rebatejament; el cànon XIII condemna el fet que els fills de catòlics s'hagin batejat per l'arrianisme; i el cànon XIV prohibeix els catòlics de conviure amb els rebatejats. El cànon XII diu que siguin destituïts aquells que contra els cànons foren ordenats (podem veure com creix l'exigència dels ordes); segons Guallar²², el cànon apunta vers algun bisbe de la Tarraconense que no estava a l'altura de la missió: diu que es tracta del bisbe de Girona (Estafili) absent per preveure el cànon, però és una suposició molt arriscada.

Cal parlar dels llargs cànons III i XVI. El primer té quatre parts diferenciades: la primera és una simple referència a dos concilis francs com són els d'Adge i d'Orleans. Després tracta sobre l'ordenació de monjos en sacerdots, la qual es faria d'acord entre el bisbe i l'abat. Una altra qüestió eren les ofrenes que realitzaven els fidels als monestirs, a les quals volia accedir el bisbe, però el concili lleidatà frena el poder episcopal. En ambdós casos podem copsar la tibantor existent entre les dues faccions de l'Església, la regular i la secular. Finalment també es tracta dels fundadors d'esglésies particulars, també dites pròpies, que pretenien la consagració de l'església a títol de basílica monàstica, ja que volien sostreure la seva església de la influència del bisbe; però ja en el cànon 9 del primer concili d'Orange del 441, exigeix que la consagració i l'administració de l'església era reservada al bisbe, i tenia jurisdicció sobre el seu territori. La voluntat d'aquest cànon no es va complir: s'hagueren de fer posteriors sínodes per deplorar la construcció d'esglésies amb finalitats merament lucratives, i sobretot que el clergat que hi prestés un servei estigués sota les ordres del bisbe; en el cànon de Lleida, les recomanacions anaven dirigides als senyors de les esglésies, exemple que també trobem en concilis posteriors com el IV de Toledo del 633 i en el 650 a Chalon²³. També es pot

22. MANUEL GUALLAR PÉREZ, *op. cit.*, 53.

23. KARL BAUS, HERMANN JOSEF VOGT, *op. cit.*, 874-875.

fer una relació d'aquesta última part del cànon III amb aquells que convertien la seva església o casa en monestir, que foren molt criticats pels autèntics ascetes, ja que eren llocs de polèmica i s'havien titllat de deshonestos, hipòcrites i heretges²⁴. Aquesta qüestió de les esglésies particulars genera tota una sèrie de polèmiques que duren tota l'Edat Mitjana; és a dir, que la legislació conciliar no resol res al respecte. El mateix passa amb el que es legisla en el cànon XVI: parla de com protegir les coses del'Església en morir el bisbe, s'intenta d'evitar els saqueigs que es produïen un cop mort el bisbe.

Finalment hi han uns fragments, que esmenta Guallar²⁵ però que qualifica de dubtosa autenticitat; són vuit hipotètics cànons que segurament són gloses fetes *a posteriori* i que fins i tot s'allarguen tant en el temps que surt esmentat Carlemany (com a César Carles).

Per concloure, cal dir que els cànons no arribaren a tenir una vàlua de llei; malgrat que després, amb la conversió dels visigots al catolicisme, com ja he dit abans, els concilis arribaran a ser una mena d'assemblees legislatives civils. Quan els pares conciliaris del 546 es reuneixen per a legislar sobre una sèrie de punts, ho fan amb voluntat de resoldre diferents problemes i donar-hi solucions, però ni ells no es creuen que en la pràctica se'n farà molt cas. Una cosa és allò que es diu i pensa, i una altra és allò que es fa en realitat; és a dir, que els cànons conciliaris pretenen una comunitat ideal, però que realment no s'aconsegueix ja que hi han tensions, lluites, problemes, heretgies, etc, matisos que en darrera instància provoquen la convocatòria d'un altre concili. Aquest concili provincial lleidatà ens ha permès d'apropar-nos a com s'adapta l'Església a cadascun dels problemes plantejats des de la societat l'any 546.

Apèndix

A continuació adjunto el text de les actes aprovades i signades en el concili provincial visigòtic de Lleida²⁶.

546
 CONCILIUM ILERDENSE
 VIII EPISCOPORUM
 ERA DLXXXIV. id est anno Xpti.
 DXLVI

24. Vegeu la *Regula Communis de St. Fruitós del Bierzo*, esmentada per KARL BAUS, HERMANN JOSEF VOGT, *op. cit.*, 948.

25. MANUEL GUALLAR PÉREZ, *op. cit.*, 60-63.

26. El text de les actes l'he transcrit d'en MANUEL GUALLAR PÉREZ, *op. cit.*, 217-221.

TITULI

- I. De his qui altario ministrant, ut à sanguine hominis abstineant.
- II. De his qui abortorum faciunt vel natos suos extinguunt.
- III. De monachis ut clerici ordinentur cum voluntate Abbatis, et quae monasterio offeruntur non auferantur et de Basilicis quas laici fecerint.
- IV. De incestis ut quandiu in scelere sunt inter cathecumenos habeantur.
- V. De his qui altario serviunt, si subito carnis fragilitate corruerint.
- VI. De eo qui viduae paenitenti vel religiosae virgini stuprum intulerit.
- VII. De his qui sacramento se obligant ne ad pacem reddeant.
- VIII. Si clericus servum vel discipulum de Ecclesia traxerit ut penitentiam agat.
- IX. De his qui rebaptizati sunt quantum paeniteant.
- X. De his qui juvente Episcopo remissa culpa ab Ecclesia exire contem-
nunt.
- XI. De clericis qui in mutuam caedem prorumpunt.
- XII. De his qui contra Canones ordinati sunt ut deponantur.
- XIII. De Chatolicis qui filios suos baptismati haereticorum dederunt.
- XIV. De Chatolicis ut cum rebaptizatis non conversentur.
- XV. Ut clerici cum extraneis mulieribus non habitent.
- XVI. Si Sacerdos moritur quid de rebus Ecclesiae observetur.

SINODUS HABITA IN CONVENTU ILERDENSIS

Anno quindicesimo Theuduredi Regis sub die octavo mensis Augusti.

I. De his qui altario ministrant ut à sanguine omni abstineant.

De his clericis qui in obsesionis necessitate positi fuerint id statutum est, ut qui altario ministrant, et Christi sanguinem traddunt, vel vasa sacro officio deputata contrectant, ut ab omni humano sanguine, etiam hostili abstineant. Quod si in hoc inciderint duobus annis tan officio quam communionem priventur ita ut his duobus annis, vigiliis orationibus et eleemosinis, pro viribus quas Dominus donaverit, expientur et ita demum officio vel communioni reddantur; ea tamen ratione servata, ne ulterius ad officia potiora promoveantur. Quod si infra praefinitum tempus negligentiores circa salutem suam stiterint, protelandi ipsius paenitentiae tempus in potestate maneat sacerdotis.

II. De his qui abortum faciunt vel natus suos extinguunt.

Hi vero qui male conceptos ex adulterio foetus, vel editos necare studuerint, vel in uteris matrum potionibus aliquibus colliserint, in utroque sexu adulteris, post septem annorum curricula communio tribuatur: ita tamen ut omni tempore vitae suae fletibus, et humilitate insistant. Si vero clerici fuerint,

oficium eis ministrandi recuperare non liceat, attamen in choro psallentium à tempore receptae communionis intersint. Ipsis beneficis exitu tantum si faciora sua omni tempore vitae suae deflexerint communio tribuatur.

III. De monachis ut clerici ordinentur cum voluntate Abbatis, et quoe monasterio offeruntur non auferantur et de Basilicis, quas laici fecerent.

De monachis vero, id observari placuit quod Sinodus Agathensis, vel Aurelianensis noscitur decrevisse: hoc tantummodo adjiciendum, ut pro Ecclesiae utilitate quos Episcopus probaverit in clericatus officio cum Abbatis voluntate debeant ordinari. Ea vero quae in jure monasterii de facultatibus offeruntur, in nullo dioecesana lege ab Episcopo contingantur. Si autem ex laicis quisquam à se factam Basilicam consecrare desiderat; nequaquam sub monasterii specie, ubi congregatio non colligitur, vel regula ab Episcopo non constituitur, eam a dioecesana lege audeat segregare.

IV. De incestis ut quandiu in scelere sunt inter cathecumenos habeantur.

De his qui se incesta pollutione commaculant, placuit, ut quosque in ipso detestando et illicito carnis contubernio perseverant, usque ad Missam tantum cathecumenorum in Ecclesia admittantur: cum quibus etiam nec cibum sumere ullum Christianorum, sicut Apostolus jussit, oportet.

V. De his qui altario serviunt si subito carnis fragilitate corruerint.

De his qui altario Dei deserviunt, si subito in flenda carnis fragilitate corruerint, et Domino respiciente, digne paenituerint; ita ut mortificato corpore, cordis contriti sacrificium Deo offerant; maneat in potestate Pontificis, vel veraciter afflictos non diu suspendere, vel desidiosos prolixiore tempore ab Ecclesiae corpore segregare: ita tamen, ut sic officiorum suorum loca recipiant, ne possint ad altiora officia ulterius promoveri. Quod si iterato, velut canes ad vomitum, reversi fuerint; non solum dignitate officii careant, sed etiam sanctam communionem, nisi in exitu, non percipiant.

VI. De eo qui viduae paenitenti vel religiosae virgini stuprum intulerit.

Qui paenitenti viduae, vel virgini religiosae vim stupri intulerit, si se ab eo sequestrari noluerit, pariter à communionem, et à Christianorum consortio segregetur. Si vero illa quae vim pertulit, ad sanctam religionem redierit; in illo solo quadusque publice paeniteat, data sententia perseveret.

VII. De his qui sacramento se obligant ne ad pacem redeant.

Qui sacramento se obligaverit ut litigans cum quolibet ad pacem nullo modo redeat, pro perjurio, uno anno à communionem corporis et sanguinis Domini segregatus, reatum suum eleemosinis, fletibus, et quantis potuerit jejuniis abluat: ad charitatem vero, quae operit multitudinem peccatorum, celeriter venire festinet.

VIII. Si clericus servum vel discipulum de Ecclesia traxerit ut paenitentiam agat.

Nullus clericorum servum aut discipulum suum ad Ecclesiam confugientem, extraere audeat, vel flagellare praesumat: quod si fecerit; donec digne

paeniteat, à loco, cui honorem non dedit, segetur.

IX. De his qui rebaptizati sunt, quantum paeniteant.

De his qui in praevaricatione rebaptizati, sine aliqua necessitate vel tormento delapsi sunt, placuit, ut circa eos illa Nicaenae Synodi statua serventur, quae de praevaricatoribus, censita esse noscuntur: id est, ut septem annis inter cathecumenos orent, et duobus inter Chatolicos, et postea moderatione et clementia Episcopi, fidelibus in oblatione et Eucharistia communicent.

X. De his qui jubente Episcopo remissa culpá ab Ecclesia exire contempserint.

Qui jubente sacerdote, pro quaquunque culpa, ab Ecclesia exire contempserit, pro noxa contumaciae tardius recipiatur.

XI. De clericis qui in mutuam caedem prorumpunt.

Si qui clerici in mutuam caedem prorumperint, prout dignitas officiorum in tali excessu contumeliam pertulerit, a Pontifice districtus vindicetur.

XII. De his qui contra Canones ordinati sunt ut deponantur.

Qui contra decreta Canonum indiscrete clerigos usque nunc ordinaverint, eis Dominus vel sancta Ecclesiastica charitas ignoscat: a modo vero, si in tali ausu proruperint, decretum Canonum quod circa eorum personas statutum est, id est, ut nullum ordinare audeant, observetur, vel qui deinceps ordinati fuerint, deponantur. Hi vero qui tales hactenus ordinati sunt, nullo tempore promoveantur.

XIII. De Catholicis qui filios suos baptismati haereticorum dederunt.

Catholicus, qui filios suos in haeresi baptizandos obtulerit, oblatio illius in Ecclesia nullatenus recipiatur.

XIV. De Catholicis, ut cum rebaptizatis non conversetur.

Cum rebaptizatis fideles religiosi nec in cibo participant.

XV. Ut clerici cum extraneis mulieribus non habitent.

Familiaritatem extranearum mulierum; licet ex toto sancti Patres antiquis monitionibus praeceperint Ecclesiasticis evitandam, id nunc tamen nobis visum est, ut qui talis probabitur, si post primam et secundam commonitionem, se emmendare neglexerit, donec in vitio perseverat, officii sui dignitate privetur. Quod si se, Deo juvante, correxerit sancto ministerio restauretur.

XVI. Si sacerdos moritur quid de rebus Ecclesiae observetur.

Licet de re hujusmodi, quam constituere salubri ordinatione decrevimus, prisca auctoritas Canonum nequaquam siluerit, sed evidenti sanctione praeceperit, ut cujuscumque Ecclesiae Pontifice defuncto, no pasim pro libito suo, de aerum rerum direptione, quas obiens derelinquit, quisquam irruat, domumque subvertat; sed sacerdos, qui exiquiarum tempore adest, omnia quae ad utilitatem et conservationem pertinent, debeat diligenti circumspectione munire; tamen quia haec ipsa sanctio (quod pejus est) à multis clericis cognoscitur violari (ita ut occumbente sacerdote expectorato affectu, totaque disciplinae severitate posthabita, immaniter quae in domo Pontificali reperiuntur, inva-

dunt, et abradunt) ideo nunc haec hujus placiti, vel etiam adhuc in supremis agente, nullus clericorum, cujuslibet ordinis, officii, gradusve sit, quicquam de domo auferre praesumat vel de utilitatē, quae instrumenti domus esse noscitur, idest, mobili, et immobili rei Ecclesiasticae, conetur invadere; nihil furto, nihil vi, nihil dolo suppressens, auferens, atque abscondens; sed is cui domus commissa est, subjunctis sibi, cum consilio cleri, uno vel duobus fidelissimis, omnia usque ad tempus Pontificis substituendi debeat conservare, vel his, qui in domo inveniuntur, clericis, consuetam alimoniam administrare. Substitutus autem Antistes, suscepta ea, prout decessor suus ordinavit, vel huic Deus imperavit uti cum his debeat, quos cognoverit disciplinae et charitati decessoris sui fideliter paruisse. Quod si quisquam post haec cujuslibet ordinis (ut superius dictum est) clericus quacumque occasione de domo Ecclesiae, vel de omni facultate quippiam probatus fuerit abstulisse, vel forsitan dolo aliquo suppressisse reus sacrilegii, prolixiori anathemate condemnetur; et vix quoque peregrina ei communio animae concedatur. Quia durum est ut hi quos constat in servitio Domini cum primae sedis Antistite desudasse, illorum, qui suarum rerum incubatores, vel utilitatibus servientes atque vaccantes fuisse noscuntur, despectibus aliquatenus crucientur.

1. Sergius in Christi nomine Episcopus has constitutiones secundum quod nobis cum fratribus nostris Deo inspirante complacuit, relegi, et subscripsi.

2. Justus in Christi nomine Episcopus, his constitutionibus interfui et subscripsi.

3. Casonius in Christi nomine Episcopus, his constitutionibus interfui et subscripsi.

4. Joannes in Christi nomine Episcopus, his constitutionibus interfui et subscripsi.

5. Paternus in Christi nomine Episcopus, Ecclesiae Catholicae Barcinonensis, acquievi et subscripsi.

6. Aurelio in Christi nomine Ecclesiae Dertosanae Episcopus his constitutionibus interfui et subscripsi.

7. Taurus in Christi nomine Ecclesiae Agarensis Episcopus his constitutionibus interfui et subscripsi.

8. Februarius in Christi nomine Episcopus Ecclesiae Ilerdensis, his constitutionibus interfui et subscripsi.

9. Gratus in Christi nomine presbiter, directus à Domino meo Stafilio Episcopo, his constitutionibus interfui, et subscripsi.

